

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

**Βρυξέλλες, 22 Νοεμβρίου 2004 (14.01)
(OR. en)**

15074/04

**CORDROGUE 77
SAN 187
ENFOPOL 178
RELEX 564**

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

της : Γενικής Γραμματείας

προς : το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Θέμα : Στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά (2005-2012)

Προοίμιο

1. Στις 17/18 Ιουνίου 2004, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε από το Συμβούλιο να εγκρίνει το αργότερο μέχρι το Δεκέμβριο του 2004 προτάσεις για μια νέα στρατηγική της ΕΕ όσον αφορά τα ναρκωτικά για την περίοδο 2005-2012. Το πλαίσιο και οι προτεραιότητες της νέας στρατηγικής θα χρησιμεύσουν ως βάση για δύο διαδοχικά τετραετή σχέδια δράσης της ΕΕ στον τομέα των ναρκωτικών.
2. Η νέα αυτή στρατηγική για τα ναρκωτικά βασίζεται κατά κύριο λόγο στις θεμελιώδεις αρχές του ενωσιακού δικαίου και προασπίζει από κάθε άποψη τις ιδρυτικές αξίες της Ένωσης και συγκεκριμένα το σεβασμό για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την ελευθερία, τη δημοκρατία, την ισότητα, την αλληλεγγύη, το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Έχει ως στόχο την προστασία και τη βελτίωση της ευζωίας της κοινωνίας και των ατόμων, την προστασία της δημόσιας υγείας, την παροχή ασφαλείας υψηλού επιπέδου για το ευρύ κοινό και την υιοθέτηση ισόρροπης, ολοκληρωμένης προσέγγισης του προβλήματος των ναρκωτικών.
3. Η στρατηγική βασίζεται επίσης στις σχετικές συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών (την Ενιαία Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά, του 1961, όπως τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο του 1972, τη Σύμβαση για τις Ψυχοτρόπους Ουσίες (1971) και τη Σύμβαση κατά της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών (1988), οι οποίες αποτελούν σημαντικότερες νομικές πράξεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών. Εξάλλου, η Ειδική Σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά, του 1998, επιβεβαίωσε τη σκοπιμότητα της ολοκληρωμένης και ισόρροπης προσέγγισης, στα πλαίσια της οποίας η μείωση της προσφοράς και της ζήτησης συνιστούν αλληλοενισχυόμενα στοιχεία της πολιτικής στον τομέα των ναρκωτικών.
4. Η Στρατηγική καταστρώθηκε εντός του ισχύοντος νομικού πλαισίου των συνθηκών ΕΕ και ΕΚ και βασίζεται στις αντίστοιχες αρμοδιότητες της Ένωσης, της Κοινότητας και των επί μέρους κρατών μελών, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την επικουρικότητα και την αναλογικότητα. Η Στρατηγική λαμβάνει επίσης υπόψη το μελλοντικό Σύνταγμα της ΕΕ.

Τα ναρκωτικά είναι ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζεται κατά πρώτο λόγο σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, αλλά τα οποία συνιστούν παγκόσμιο πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπίζεται σε διακρατικό πλαίσιο. Στη συνάρτηση αυτή, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο η δράση που υλοποιείται στο επίπεδο της ΕΕ. Στο σύνολό τους, οι προσπάθειες της ΕΕ στοχεύουν στο συντονισμό όλων των ενεχομένων φορέων. Στον τομέα της δημόσιας υγείας, η Κοινότητα συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών για το μετριασμό των βλαβερών συνεπειών των ναρκωτικών για την υγεία, μεταξύ άλλων μέσω της πληροφόρησης και της πρόληψης. Όσον αφορά τις πρόδρομες χημικές ουσίες, οι οποίες μπορούν να εκτραπούν και να χρησιμοποιηθούν για την παρασκευή παράνομων ναρκωτικών, η νομοθεσία της ΕΚ προβλέπει ένα πλαίσιο για τον έλεγχο του εμπορίου προδρόμων ουσιών στο εσωτερικό της Κοινότητας καθώς και με τρίτες χώρες. Όσον αφορά το ξέπλυμα χρημάτων, η κοινοτική νομοθεσία θεσπίζει σειρά μέτρων και για την πρόληψη του ξεπλύματος των εσόδων από ναρκωτικά. Όσον αφορά τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις, η συνεργασία μεταξύ αστυνομικών, τελωνειακών και δικαστικών αρχών είναι ένα βασικό στοιχείο για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών. Εν προκειμένω, η έκδοση της απόφασης πλαισίου σχετικά με τη διακίνηση ναρκωτικών αποτελεί μείζον βήμα για τη θέσπιση στοιχειωδών διατάξεων όσον αφορά τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων, καθώς και ποινών που επιβάλλονται στον τομέα της διακίνησης ναρκωτικών. Τέλος, στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων η ΕΕ αναλαμβάνει διεθνή δράση με συνδυασμό πολιτικών πρωτοβουλιών, όπως τα σχέδια δράσης και ο διάλογος σχετικά με τα ναρκωτικά με διάφορες περιοχές παγκοσμίως, καθώς και η παροχή βοήθειας μέσω προγραμμάτων ανάπτυξης.

5. Στόχος της Στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να προσδώσει προστιθέμενη αξία στις εθνικές στρατηγικές τηρουμένων των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που περιέχονται στις Συνθήκες. Η Στρατηγική τονίζει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν τον αντίκτυπο των εθνικών τους στρατηγικών επί των άλλων κρατών μελών, τους τρόπους με τους οποίους οι εθνικές στρατηγικές των διαφόρων κρατών μελών μπορούν να αλληλοϋποστηρίζονται, και τη συμβολή που μπορούν να παράσχουν οι στρατηγικές αυτές για την επίτευξη των στόχων αυτής της Στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Στρατηγική έχει επίσης ως στόχο να αφήνει περιθώριο για τοπικές, περιφερειακές, εθνικές και διακρατικές δυναμικές και δυνατότητες, καθώς και να αξιοποιεί τους διαθέσιμους πόρους με το βέλτιστο δυνατό τρόπο. Λαμβάνονται επίσης υπόψη οι οργανωτικοί και δημοσιονομικοί περιορισμοί των κρατών μελών και των οργάνων της ΕΕ.
6. Τέλος, η Στρατηγική βασίζεται στη Στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά για την περίοδο 2000-2004 καθώς και στο σχέδιο δράσης για τα ναρκωτικά για την περίοδο 2000-2004 και λαμβάνει υπόψη τα κείμενα αυτά καθώς και την ενδιάμεση αξιολόγηση του σχεδίου δράσης, την αντίδραση του Συμβουλίου στην εν λόγω ενδιάμεση αξιολόγηση και τα αποτελέσματα της τελικής αξιολόγησης.

§1. Εισαγωγή

7. Το πρόβλημα των ναρκωτικών μπορεί να θεωρηθεί υπό διάφορες οπτικές γωνίες, λόγω χάρη της πολιτικής, της υγείας, της έρευνας, της καθημερινής πρακτικής στον τομέα και της επιχειρησιακής συνεργασίας όσον αφορά την καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών. Η νομοθεσία και οι πολιτικές μέσω των οποίων θα διαμορφωθεί τελικά η προσέγγιση, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όλες αυτές τις πτυχές και να τις συγκεντρώνουν σε συνεκτικές και συνεπείς προτάσεις.
8. Η σημερινή κατάσταση στην ΕΕ όσον αφορά τα ναρκωτικά περιγράφεται στις ετήσιες εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (EMCDDA) και της Ευρωπόλ. Παρά το γεγονός ότι τα σχήματα κατανάλωσης ναρκωτικών ποίκιλαν ανέκαθεν στα 25 κράτη μέλη της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά την κλίμακα, έχουν ανακύψει νέα προβλήματα σε ορισμένες περιοχές, και δεν υπάρχουν δεδομένα που να στοιχειοθετούν ουσιαστική μείωση της χρήσης ναρκωτικών. Ωστόσο, η συχνότητα των βλαβών που προκαλούν στην υγεία τα ναρκωτικά και ο αριθμός θανάτων που σχετίζονται με τη χρήση ναρκωτικών έχουν σταθεροποιηθεί και μάλιστα έχουν σημειώσει μείωση. Έχουν αυξηθεί οι προβλέψεις θεραπείας για τους χρήστες ναρκωτικών και έχουν διαφοροποιηθεί οι υπηρεσίες. Όσον αφορά τη μείωση της προσφοράς, μπορούμε να συναγάγουμε ότι παρά τις σημαντικές και συχνά επιτυχείς προσπάθειες που έχουν καταβληθεί σε εθνικό καθώς και σε ενωσιακό επίπεδο, η διακίνηση ναρκωτικών παραμένει μια από τις πλέον παραγωγικές ασχολίες των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων στην ΕΕ. Τα στοιχεία αυτά προβάλλουν την ανάγκη να υιοθετηθεί μια ενεργητική στάση έναντι των ναρκωτικών κατά τα επόμενα έτη.
9. Τα αποτελέσματα της τελικής αξιολόγησης της Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για τα Ναρκωτικά για την περίοδο 2000-2004 καταδεικνύουν ότι έχει σημειωθεί πρόοδος για την επίτευξη των στόχων της σημερινής Στρατηγικής. Επί πλέον, πολλές από τις δράσεις που περιέχονται στο σημερινό σχέδιο δράσης έχουν υλοποιηθεί ή βρίσκονται σε κάποιο στάδιο της υλοποίησής τους. Ωστόσο, δεν μπορεί να συναχθεί από τα διαθέσιμα στοιχεία ούτε ουσιαστική μείωση της διάδοσης της χρήσης ναρκωτικών ούτε ουσιαστική μείωση της διαθεσιμότητας ναρκωτικών.
- Τα αποτελέσματα της τελικής αξιολόγησης οδηγούν επίσης στο συμπέρασμα ότι:
- Θα πρέπει να ορισθούν σαφείς και ακριβείς στόχοι και προτεραιότητες που θα μπορούν να μεταφραστούν σε επιχειρησιακούς δείκτες και δράσεις στα μελλοντικά σχέδια δράσης, με σαφώς καθορισμένες ευθύνες και προθεσμίες για την εφαρμογή τους.
 - Θα πρέπει να σημειώνεται συνεχής πρόοδος όσον αφορά τη διαθεσιμότητα, την ποιότητα και τη συγκρισιμότητα των πληροφοριών σχετικά με την παρακολούθηση της κατάστασης όσον αφορά τα ναρκωτικά.

- Το πολυετές πρόγραμμα για την εδραίωση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τους στόχους της νέας Στρατηγικής και του νέου Σχεδίου Δράσης για τα Ναρκωτικά.
- Οι εργασίες της Οριζόντιας Ομάδας «Ναρκωτικά» (HDG) θα πρέπει να εστιασθούν κατά κύριο λόγο στην προώθηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής των δράσεων που θα περιέχονται στα μελλοντικά σχέδια δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά, η δε προαναφερόμενη ομάδα θα πρέπει να επιδιώξει να έχει ηγετικό ρόλο στο συντονισμό των εργασιών των άλλων ομάδων του Συμβουλίου για θέματα ναρκωτικών.

10. Υπό το πρίσμα των Συνθηκών, άλλων συναφών εγγράφων ευρωπαϊκής πολιτικής και της πείρας που αποκτήθηκε κατά την τελευταία δεκαετία, το Συμβούλιο προσδιορίζει δύο γενικούς στόχους όσον αφορά τα ναρκωτικά, οι οποίοι είναι δυνατόν να συνοψισθούν ως εξής:

- Επιδίωξη της ΕΕ είναι να συμβάλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας, ευζωίας και κοινωνικής συνοχής, συμπληρώνοντας τη δράση των κρατών μελών για την πρόληψη και τη μείωση της χρήσης ναρκωτικών, της εξάρτησης και της βλάβης της υγείας και της κοινωνίας εξαιτίας της χρήσης ναρκωτικών.
- Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της επιδιώκουν να εξασφαλίσουν υψηλό επίπεδο ασφάλειας για το ευρύ κοινό, αναλαμβάνοντας δράση κατά της παραγωγής ναρκωτικών, της διασυνοριακής διακίνησης ναρκωτικών και εκτροπής πρόδρομων ουσιών, και εντείνοντας την προληπτική δράση κατά του εγκλήματος που σχετίζεται με τα ναρκωτικά, μέσω αποτελεσματικής συνεργασίας ενσωματωμένης σε κοινή προσέγγιση.

Κατά την επιδίωξη των στόχων αυτών, η ΕΕ αναγνωρίζει το μερίδιο ευθύνης που φέρει για το παγκόσμιο πρόβλημα των ναρκωτικών, αφενός, επειδή καταναλώνει ναρκωτικά και ψυχοτρόπους ουσίες που προέρχονται από τρίτες χώρες και, αφετέρου, επειδή παράγει και εξάγει ιδίως συνθετικά ναρκωτικά. Η ΕΕ αποφασίζει, κατόπιν τούτου, να εξετάσει τα ζητήματα αυτά.

11. Η παρούσα ολοκληρωμένη, πολυτομεακή και ισόρροπη προσέγγιση όπου συνδυάζεται η μείωση της προσφοράς με τη μείωση της ζήτησης, θα εξακολουθήσει να αποτελεί και μελλοντικά τη βάση της προσέγγισης της ΕΕ όσον αφορά το πρόβλημα των ναρκωτικών. Για την προσέγγιση αυτή απαιτείται συνεργασία και συντονισμός. Δεδομένου του οριζόντιου χαρακτήρα του προβλήματος, αυτή η συνεργασία και αυτός ο συντονισμός θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω όχι μόνον σε πολυάριθμους τομείς, όπως η πρόνοια, η υγεία, η εκπαίδευση και η δικαιοσύνη και οι εσωτερικές υποθέσεις, αλλά και στις σχέσεις με κράτη που δεν ανήκουν στην ΕΕ καθώς και με τα συναφή διεθνή φόρουμ. Για μια ισόρροπη προσέγγιση του προβλήματος των ναρκωτικών απαιτείται επίσης η κατάλληλη διαβούλευση με ευρεία ομάδα επιστημονικών κέντρων, με επαγγελματίες, με αντιπροσωπευτικούς ΜΚΟ, με την κοινωνία των πολιτών και με τις τοπικές κοινότητες.

12. Στην παρούσα Στρατηγική της Ένωσης για τα Ναρκωτικά για την περίοδο 2005-2012 υπογραμμίζεται ότι είναι σκόπιμο να ενισχυθεί η χρήση των υφισταμένων μέσων. Αλλά υπογραμμίζεται επίσης η προθυμία της ΕΕ να αναπτύξει νέα μέσα προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι προκλήσεις που θα ανακύψουν κατά την υλοποίηση.

Διατυπώνεται η ρητή απαίτηση για μια «θεματική» ή «περιφερειακή» προσέγγιση, η οποία μπορεί να ενδείκνυται σε ορισμένες περιπτώσεις. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν ένα κοινό πρόβλημα μπορεί να διερευνήσουν τη δυνατότητα εντατικοποιημένης (επιχειρησιακής) συνεργασίας για να το αντιμετωπίσουν ουσιαστικά και αποτελεσματικά. Άλλα κράτη μέλη, που μπορεί να μην αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα, είναι ελεύθερα να αποφασίσουν κατά πόσον θα συμμετάσχουν σε οιαδήποτε πρωτοβουλία αυτού του είδους. Η Οριζόντια Ομάδα «Ναρκωτικά» θα ενημερώνει το Συμβούλιο όσον αφορά σχετικές εξελίξεις που συνδέονται με τις πρωτοβουλίες αυτές.

13. Η Στρατηγική επικεντρώνεται σε δύο τομείς πολιτικής, τη μείωση της ζήτησης και τη μείωση της προσφοράς, καθώς και σε δύο εγκάρσια θέματα, τη διεθνή συνεργασία και την έρευνα, την πληροφόρηση και αξιολόγηση. Προκειμένου να διευκολυνθεί η πρακτική εφαρμογή, θα εκπονηθούν δύο διαδοχικά σχέδια δράσης για τα ναρκωτικά, με βάση την παρούσα Στρατηγική, τα οποία θα περιγράφουν συγκεκριμένες παρεμβάσεις και ενέργειες. Η Επιτροπή, αφού ζητήσει τη γνώμη του EMCDDA και της Ευρωπόλ, αναλαμβάνει να υποβάλει πρόταση κατά τις αρχές του 2005, για ένα σχέδιο δράσης για τα ναρκωτικά για την περίοδο 2005-2008, για το οποίο θα ζητήσει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και το οποίο θα εγκριθεί από το Συμβούλιο. Θα πραγματοποιηθούν επίσης οι κατάλληλες διαβουλεύσεις με ευρεία ομάδα εμπειρογνομόνων, επαγγελματιών και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών.

Η Επιτροπή θα εκπονεί ετήσιες εκθέσεις προόδου όσον αφορά την πορεία της εφαρμογής των δράσεων που περιέχονται στο εν λόγω σχέδιο δράσης, τις οποίες θα εξετάζει το Συμβούλιο. Θα οργανώσει το 2008 αξιολόγηση των επιπτώσεων, προκειμένου να προτείνει ένα δεύτερο σχέδιο δράσης για την περίοδο 2009-2012 για το οποίο θα ζητήσει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και το οποίο θα εγκριθεί από το Συμβούλιο. Κατά την περίοδο 2009-2012, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εκπονεί ετήσιες εκθέσεις προόδου, και το 2012, η Επιτροπή θα οργανώσει συνολική αξιολόγηση της Στρατηγικής και των Σχεδίων Δράσης της ΕΕ σχετικά με τα Ναρκωτικά, για το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Και τα δύο σχέδια δράσης θα περιλαμβάνουν πλαίσιο με δράσεις και σχετικό χρονοδιάγραμμα. Το πλαίσιο θα μπορεί να προσαρμόζεται, με βάση την ετήσια έκθεση προόδου, σε περίπτωση σημαντικών αλλαγών όσον αφορά την κατάσταση της ΕΕ σχετικά με τα ναρκωτικά κατά την περίοδο εφαρμογής των σχεδίων δράσης.

14. Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη αφενός τη σημερινή κατάσταση όσον αφορά τα ναρκωτικά σε καθένα από τα 25 κράτη μέλη και αφετέρου τις διαφορές της κατάστασης αυτής στις διάφορες περιοχές, κράτη μέλη και ομάδες κρατών μελών, θα επιλεγούν δράσεις που θα περιληφθούν στα σχέδια δράσης με βάση πέντε κριτήρια:
1. Οι ενέργειες στο επίπεδο της ΕΕ πρέπει να προσφέρουν σαφή προστιθέμενη αξία και τα αποτελέσματά τους πρέπει να μπορούν να σταθμισθούν και να είναι ρεαλιστικά. Θα πρέπει να δηλώνεται εκ προοιμίου ποια είναι τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.
 2. Στα σχέδια δράσης πρέπει να δηλώνεται ρητά το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου θα πρέπει να υλοποιηθούν οι δράσεις (κατά προτίμηση κατά τη χρονική διάρκεια του σχεδίου δράσης), καθώς και οι αρμόδιοι για την εφαρμογή τους και για τη σχετική με τις δράσεις έκθεση προόδου.
 3. Οι δραστηριότητες πρέπει να συμβάλλουν άμεσα στην επίτευξη ενός τουλάχιστον των στόχων ή προτεραιοτήτων που ορίζονται από τη Στρατηγική.
 4. Οι παρεμβάσεις πρέπει να είναι οικονομικά αποδοτικές.
 5. Σε κάθε τομέα, ο αριθμός παρεμβάσεων ή δραστηριοτήτων πρέπει να είναι περιορισμένος.
15. Οι πρωτοβουλίες στον τομέα της μείωσης της ζήτησης ή της προσφοράς πρέπει να αλληλοεπηρεάζονται, πράγμα που πρέπει να λάβει υπόψη η Επιτροπή κατά την ανάπτυξη πρωτοβουλιών στους τομείς της μείωσης της προσφοράς και της ζήτησης, π.χ. προωθώντας την έρευνα και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών που εστιάζονται στις διασυνδέσεις αυτές. Όσον αφορά το ζήτημα αυτό, η Επιτροπή και το Συμβούλιο θα βασίζονται συνεχώς στις γνώσεις και την εμπειρογνωμοσύνη που διαθέτουν οι ειδικευμένες οργανώσεις, εντός της ΕΕ (το EMCDDA, η Ευρωπόλ, η Eurojust και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πρόληψης του Εγκλήματος) καθώς και εκτός αυτής (το Συμβούλιο της Ευρώπης και το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος - UNODC). Θα παρακινηθούν επίσης η Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να μεριμνήσουν για σαφή συντονισμό μεταξύ των δραστηριοτήτων τους στον τομέα των ναρκωτικών. Στα πλαίσια του Συμβουλίου, νευραλγικό ρόλο στην προσπάθεια αυτή θα διαδραματίσει η Οριζόντια Ομάδα «Ναρκωτικά».
16. Μέχρι τα τέλη του 2012, θα πρέπει να έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά όλες τις προτεραιότητες στους τομείς που προσδιορίζει η Στρατηγική. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω παρεμβάσεων και δράσεων στο επίπεδο επί μέρους κρατών μελών, ομάδων κρατών μελών ή της ΕΕ ως συνόλου και σε συνεργασία με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης και τα Ηνωμένα Έθνη. Η αξιολόγηση της στρατηγικής και των σχεδίων δράσης για τα ναρκωτικά θα διενεργηθεί από την Επιτροπή, σε συνεργασία με το EMCDDA, την Ευρωπόλ και τα κράτη μέλη.

§2. Συντονισμός

17. Ο συντονισμός είναι καίριος για την κατάστροψη και την εφαρμογή μιας επιτυχούς στρατηγικής για την καταπολέμηση των ναρκωτικών. Η προσχώρηση δέκα νέων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση τον καθιστά ακόμη πιο επιτακτικό. Η σημασία του επισημάνθηκε στη σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του τέλους του 2003.¹ Προκειμένου να διαμορφωθεί μια ολοκληρωμένη, πολυτομεακή και ισόρροπη προσέγγιση του προβλήματος, ο συντονιστικός μηχανισμός της ΕΕ που περιγράφεται κατωτέρω θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω προκειμένου να διευκολύνει και να βελτιώσει τις δραστηριότητες συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα και να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της παρούσας Στρατηγικής και των σχεδίων δράσης που θα προκύψουν από αυτήν. Τα σχέδια δράσης θα πρέπει να περιλαμβάνουν δράσεις που θα συμβάλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού συντονιστικού μηχανισμού.
18. Ο συντονισμός της πολιτικής των ναρκωτικών στο επίπεδο της ΕΕ θα πρέπει να πραγματοποιείται μέσω της Οριζόντιας Ομάδας «Ναρκωτικά». Η εν λόγω Ομάδα θα πρέπει κατά πρώτον να καταστρώνει μια σαφή και συνεκτική πολιτική για τα ναρκωτικά που θα υποβάλλεται στο Συμβούλιο προς έγκριση και, εν συνεχεία, να παρακολουθεί για λογαριασμό του Συμβουλίου την υλοποίηση της πολιτικής αυτής. Προς τούτο, θα χρησιμοποιεί το μηχανισμό της στρατηγικής αυτής και τα σχέδια δράσης που καταστρώνονται στα πλαίσια αυτής της στρατηγικής προκειμένου να εξασφαλίζει ότι οι δράσεις κατά των παράνομων ναρκωτικών που αναλαμβάνονται στο επίπεδο της ΕΕ συντονίζονται καταλλήλως και αποτελεσματικά μεταξύ τους και με τις δράσεις που αναλαμβάνονται στο επίπεδο των κρατών μελών. Η Οριζόντια Ομάδα «Ναρκωτικά» θα φέρει εις πέρας το ρόλο αυτό χωρίς να εμποδίζει άλλες ομάδες και όργανα να ασκούν καθήκοντα τα οποία εμπίπτουν στη συγκεκριμένη εντολή τους. Αλλά θα πρέπει:
- να παρακολουθεί και, εάν χρειάζεται, να προωθεί ενεργά δραστηριότητες σε όλες τις άλλες ομάδες και επιτροπές της ΕΕ που άπτονται της στρατηγικής για τα ναρκωτικά,
 - να αποφεύγει την αλληλεπικάλυψη των εργασιών της με τις εργασίες άλλων ομάδων και επιτροπών στον τομέα των ναρκωτικών,
 - να επισημαίνει τα κενά,
 - να προτείνει, όποτε χρειάζεται, τη δρομολόγηση πρωτοβουλιών.

¹ CORDROGUE 98/ COM(2003) 681 τελικό.

- 19.** Προκειμένου να μπορέσει να φέρει εις πέρας τον ηγετικό της ρόλο στον τομέα των ναρκωτικών, η Οριζόντια Ομάδα «Ναρκωτικά» πρέπει να τηρείται ενήμερη σχετικά με τις συναφείς εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο και σχετικά με τις δραστηριότητες που διεξάγουν άλλες σχετικές ομάδες του Συμβουλίου, όπως οι Ομάδες Αστυνομικής και Τελωνειακής Συνεργασίας, η Πολυτομεακή Ομάδα για το Οργανωμένο Έγκλημα, η Ομάδα «Υγεία», η Ομάδα «Οικονομικά Ζητήματα» και, ανάλογα με την περίπτωση, οι ομάδες κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Ταυτόχρονα, οι ομάδες αυτές θα πρέπει να τηρούνται ενήμερες σχετικά με το περιεχόμενο της Στρατηγικής για τα Ναρκωτικά, αλλά και να συμμετέχουν στην υλοποίηση των σχεδίων δράσης.
- 20.** Ένας από τους τομείς στους οποίους ο συντονισμός έχει ιδιαίτερη σημασία είναι ο τομέας της διεθνούς συνεργασίας (δηλ. εκτός της ΕΕ). Απαιτείται αποτελεσματικότερος συντονισμός μεταξύ της ΕΕ και των διεθνών και ευρωπαϊών εταίρων της. Η Οριζόντια Ομάδα «Ναρκωτικά» θα πρέπει να ασχολείται τακτικά με τις εξωτερικές πτυχές της πολιτικής για τα ναρκωτικά. Θα πρέπει να μεριμνά για την ανταλλαγή πληροφοριών και να προετοιμάζει τις κοινές θέσεις της ΕΕ όσον αφορά τα στοιχεία εξωτερικών σχέσεων της πολιτικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά.
- 21.** Οι εθνικές αρχές οι αρμόδιες για το συντονισμό θεμάτων και πολιτικών σχετικών με τα ναρκωτικά θα συμβάλουν στην έμπρακτη υλοποίηση των σχεδίων δράσης της ΕΕ στο πλαίσιο της υλοποίησης των εθνικών προγραμμάτων. Επομένως είναι σκόπιμο οι εθνικές αυτές αρχές να τηρούνται εν γένει ενήμερες όσον αφορά τις εξελίξεις στο πλαίσιο της Οριζόντιας Ομάδας «Ναρκωτικά» (και αντιστρόφως). Η Προεδρία του Συμβουλίου θα προσφέρει ευκαιρίες σε τακτική βάση, και κατ' αρχήν δύο φορές το χρόνο, ώστε οι εθνικοί συντονιστές σε θέματα ναρκωτικών ή οι αρμόδιοι για το συντονισμό των θεμάτων και των πολιτικών για τα ναρκωτικά, να συναντώνται για να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις εθνικές εξελίξεις και για να επανεξετάζουν τις δυνατότητες αυξημένης συνεργασίας.

§3. Τομέας πολιτικής: μείωση της ζήτησης

22. Στον τομέα της μείωσης της ζήτησης, η Στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά για την περίοδο 2005-2012 θα επιδιώξει τον ακόλουθο συγκεκριμένο και αναγνωρίσιμο στόχο:

Μετρήσιμη μείωση της χρήσης ναρκωτικών, της εξάρτησης και των υγειονομικών και κοινωνικών κινδύνων που σχετίζονται με τα ναρκωτικά μέσω της ανάπτυξης και της βελτίωσης ενός αποτελεσματικού και ολοκληρωμένου σφαιρικού συστήματος μείωσης της ζήτησης, που θα βασίζεται στη γνώση, και θα περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης, έγκαιρης παρέμβασης, θεραπείας, μείωσης των βλαβερών συνεπειών, αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης, στο πλαίσιο των κρατών μελών της ΕΕ. Τα μέτρα μείωσης της ζήτησης ναρκωτικών πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα υγειονομικά και κοινωνικά προβλήματα που προκαλεί η χρήση παρανόμων ψυχοτρόπων ουσιών και η πολυτοξικομανία σε συνδυασμό με νόμιμες ψυχοτρόπους ουσίες όπως ο καπνός, το οινόπνευμα και τα φάρμακα.

23. Αυτό το σύστημα μείωσης της ζήτησης συνεπάγεται τη λήψη των ακόλουθων μέτρων που αξιοποιούν όλες τις διαθέσιμες δυνατότητες σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες επιστημονικές γνώσεις:

λήψη μέτρων ώστε να μην αρχίζουν οι άνθρωποι να χρησιμοποιούν ναρκωτικά,
λήψη μέτρων ώστε να μην καταστεί συνήθεια η δοκιμή ναρκωτικών για λόγους απόκτησης εμπειριών,
έγκαιρη παρέμβαση για να αποτραπούν επικίνδυνες συνήθειες κατανάλωσης,
πρόβλεψη προγραμμάτων θεραπείας,
πρόβλεψη προγραμμάτων αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης,
μείωση υγειονομικών και κοινωνικών βλαβερών συνεπειών που συνδέονται με τα ναρκωτικά.

Όλα αυτά τα μέτρα είναι συμπληρωματικά και θα πρέπει να παρέχονται κατά τρόπο ολοκληρωμένο και να συμβάλλουν τελικά στη μείωση της χρήσης ναρκωτικών και της εξάρτησης καθώς και στη μείωση των υγειονομικών και κοινωνικών συνεπειών που συνδέονται με τα ναρκωτικά.

24. Δεδομένης της ανάγκης να αποκτηθεί προστιθέμενη αξία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καλούνται να δώσουν προτεραιότητα στους ακόλουθους τομείς και να ασχοληθούν με αυτούς στα επόμενα σχέδια δράσης με την ανάληψη κοινής δράσης, με τη μεταφορά γνώσεων και εμπειριών και με εντατικότερη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως σε επιχειρησιακούς τομείς. Στα πλαίσια αυτά είναι επίσης απαραίτητο να ληφθούν υπόψη τα διαφορετικά επίπεδα κινδύνου για την υγεία που συνεπάγονται οι διαφορετικές μορφές κατανάλωσης ναρκωτικών (π.χ. πολυτοξικομανία) ή η χρήση ναρκωτικών σε συγκεκριμένες περιόδους της ζωής και σε συγκεκριμένες καταστάσεις (όπως η αρχή της εφηβείας, η εγκυμοσύνη, η οδήγηση υπό την επήρεια ναρκωτικών).
25. Στον τομέα της μείωσης της ζήτησης έχουν προσδιορισθεί οι ακόλουθες προτεραιότητες:
1. Βελτίωση της πρόσβασης σε προγράμματα πρόληψης καθώς και της αποτελεσματικότητάς τους (από τον αρχικό αντίκτυπο μέχρι τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα) και ευαισθητοποίηση όσον αφορά τον κίνδυνο χρήσης ψυχοτρόπων ουσιών και τις σχετικές συνέπειες. Προς τούτο, στα μέτρα πρόληψης θα πρέπει να περιλαμβάνονται παράγοντες πρώιμου κινδύνου, ανίχνευση, στοχοθετημένη πρόληψη και πρόληψη με βάση την οικογένεια/την κοινότητα.
 2. Βελτίωση της πρόσβασης σε προγράμματα (μέτρα) έγκαιρης παρέμβασης ειδικά για νέους που δοκιμάζουν ψυχοτρόπους ουσίες για να αποκτήσουν νέες εμπειρίες.
 3. Βελτίωση της πρόσβασης σε στοχοθετημένα και διαφοροποιημένα προγράμματα θεραπείας, συμπεριλαμβανομένης ολοκληρωμένης ψυχοκοινωνικής και φαρμακολογικής περίθαλψης. Θα πρέπει να αξιολογείται διαρκώς το επίπεδο της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων θεραπείας. Η αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας που απορρέουν από τη χρήση ψυχοτρόπων ουσιών θα πρέπει να καταστεί αναπόσπαστο μέρος των υγειονομικών πολιτικών.
 4. Βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες για την πρόληψη και τη θεραπεία του HIV/AIDS, της ηπατίτιδας, άλλων λοιμώξεων, ασθενειών και βλαβερών υγειονομικών και κοινωνικών συνεπειών που σχετίζονται με τα ναρκωτικά.

§4. Τομέας πολιτικής: μείωση της προσφοράς

26. Στον τομέα της μείωσης της προσφοράς, η Στρατηγική και τα Σχέδια Δράσης της ΕΕ για τα Ναρκωτικά για την περίοδο 2005-2012 πρέπει να αποφέρουν μέχρι το 2012 τα εξής συγκεκριμένα και αναγνωρίσιμα αποτελέσματα:

Μετρήσιμη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της γνωστικής βάσης των παρεμβάσεων και δράσεων επιβολής του νόμου της ΕΕ και των κρατών μελών της, οι οποίες να στρέφονται κατά της παραγωγής, της εμπορίας ναρκωτικών, της εκτροπής προδρόμων ουσιών, καθώς και της εκτροπής προδρόμων ουσιών των συνθετικών ναρκωτικών οι οποίες εισάγονται στην ΕΕ, της εμπορίας ναρκωτικών και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, του ζεπλύματος χρημάτων που συνδέεται με το έγκλημα που σχετίζεται με τα ναρκωτικά. Αυτό θα επιτευχθεί εάν τεθεί στο στόχαστρο το οργανωμένο έγκλημα στον τομέα των ναρκωτικών, εάν γίνει χρήση των υφισταμένων μέσων και πλαισίων, εάν, ανάλογα με την περίπτωση, επιλεγεί η περιφερειακή ή θεματική συνεργασία και εάν αναζητηθούν τρόποι για να ενταθεί η προληπτική δράση σε σχέση με το έγκλημα περί τα ναρκωτικά.

27. Στο δικαστικό τομέα και στον τομέα της επιβολής του νόμου η πολιτική της ΕΕ για τα ναρκωτικά θα πρέπει να εστιασθεί στις ακόλουθες προτεραιότητες και δραστηριότητες που επελέγησαν αναλόγως για να περιληφθούν στα σχέδια δράσης:

1. *Ενίσχυση της ενωσιακής συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου αφενός σε στρατηγικό επίπεδο και αφετέρου στο επίπεδο της πρόληψης του εγκλήματος, προκειμένου να ενισχυθούν οι επιχειρησιακές δραστηριότητες στον τομέα των ναρκωτικών και της εκτροπής προδρόμων ουσιών όσον αφορά ζητήματα παραγωγής, (ενδο-ενωσιακή) διασυνοριακής εμπορίας ναρκωτικών, εγκληματικών δικτύων που εμπλέκονται στις δραστηριότητες αυτές και σε σοβαρές εγκληματικές δραστηριότητες, τηρουμένης της αρχής της επικουρικότητας.*

Η στρατηγική συνεργασία στο επίπεδο της ΕΕ στον τομέα της επιβολής του νόμου όσον αφορά τα ναρκωτικά και τις πρόδρομες ουσίες, θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα στα ζητήματα αυτά και στις μορφές του εγκλήματος που έχουν επιπτώσεις στην ΕΕ εν γένει και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να παράσχουν προστιθέμενη αξία σε όλα τα κράτη μέλη. Αυτό περιλαμβάνει την παραγωγή, την παράνομη (ενδο-ενωσιακή) διασυνοριακή εμπορία ναρκωτικών, τα εγκληματικά δίκτυα που εμπλέκονται στις δραστηριότητες αυτές και σε σοβαρές εγκληματικές δραστηριότητες. Εξάλλου, ενώ απαιτείται στρατηγική δράση για τον περιορισμό της ροής ναρκωτικών από τρίτες χώρες προς την ΕΕ, είναι επίσης απαραίτητο να περιορισθεί η ροή ναρκωτικών από την ΕΕ σε τρίτες χώρες.

Για την υλοποίηση της προτεραιότητας αυτής, πρέπει οι αρμόδιοι για τη χάραξη των πολιτικών καθώς και οι αρχές επιβολής του νόμου - τόσο στο επίπεδο της ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο - να βελτιώνουν και να ανταλλάσσουν τις γνώσεις τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, της διαρκούς συνεκτίμησης και της κατάρτισης στρατηγικών και επιχειρησιακών αναλύσεων των φαινομένων εγκλημάτων που σχετίζονται με τα ναρκωτικά. Η ανίχνευση νέων εξελίξεων στους προαναφερόμενους τομείς όσον αφορά το έγκλημα περί τα ναρκωτικά θα επηρεάσει τη λήψη αποφάσεων, και κατά συνέπεια και την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων της ΕΕ όσον αφορά την επιβολή του νόμου, στον τομέα αυτό.

Η επιδίωξη αυτή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί εάν δεν ενισχυθεί, ανά την ΕΕ, η συνεργασία και οι δομές συνεργασίας μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην καταστολή όσον αφορά το ζέπλυμα χρημάτων που σχετίζεται με την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών, την εμπορία ναρκωτικών και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και τη δήμευση των περιουσιακών στοιχείων. Πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω η συμμετοχή της Eurojust στα πλαίσια αυτά.

Η ιεράρχηση μορφών σοβαρού εγκλήματος στα πλαίσια της χάραξης πολιτικής δεν σημαίνει ότι τα κράτη μέλη δεν είναι τελείως ελεύθερα να αναλαμβάνουν πρόσθετη δράση (λόγου χάρη για την καταστολή της εγκληματικότητας στους δρόμους), μόνα τους ή με άλλα κράτη μέλη και/ή τρίτες χώρες.

2. *Εντατικοποίηση της ουσιαστικής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών στον τομέα της καταστολής, με χρησιμοποίηση των υπάρχοντων μέσων και πλαισίων.*

Κατά τα τελευταία έτη έχουν θεσμοθετηθεί πολυάριθμες πράξεις και πλαίσια, όπως η απόφαση πλαίσιο για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, Κοινές Ομάδες Έρευνας, το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης, η Ευρωπόλ και η Eurojust, η Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών, μέτρα δήμευσης περιουσιακών στοιχείων, και η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διακρατικού οργανωμένου εγκλήματος και τα Πρωτόκολλά της.

Θα πρέπει να γίνεται πλήρης αξιοποίηση των εν λόγω πράξεων και πλαισίων. Πριν να θεσπίσουν νέα μέτρα και να εκδώσουν νέους κανονισμούς πανευρωπαϊκής ισχύος η Ένωση και τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερωθούν πληρέστερα όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, τον αντίκτυπο και τις πλήρεις δυνατότητες των εν λόγω πράξεων και πλαισίων. Θα πρέπει να αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη και να αξιοποιηθούν καλύτερα οι πόροι.

Ο ρόλος που καλείται να διαδραματίσει η Ευρωπόλ όσον αφορά το συντονισμό της συγκέντρωσης και της διάδοσης στοιχείων και πληροφοριών εξαρτάται ιδιαίτερα από τις πληροφορίες που λαμβάνει από τα κράτη μέλη. Πρέπει να διερευνηθούν τρόποι εντατικοποίησης της συστηματικής υποβολής του υλικού αυτού από τα κράτη μέλη.

Στη συνάρτηση αυτή πρέπει να θεωρηθούν ιδιαίτερα σημαντικές οι δυνατότητες που δημιουργούνται από τη Σύμβαση για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων, του 2000, και να ληφθούν ιδιαίτερα υπόψη όσον αφορά την αντιμετώπιση του εγκλήματος που σχετίζεται με τα ναρκωτικά.

3. *Πρόληψη και καταστολή των παράνομων εισαγωγών και εξαγωγών ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, μεταξύ άλλων προς τις επικράτειες άλλων κρατών μελών*

Ενώ η Στρατηγική τονίζει ότι είναι σκόπιμο να τηρείται δεόντως η αρχή της επικουρικότητας, αναγνωρίζει ωστόσο ότι η ύπαρξη συνεπών εθνικών πολιτικών δίωξης σε όλα τα κράτη μέλη αποτελεί προϋπόθεση για μια κοινή και αξιόπιστη πολιτική της ΕΕ έναντι των ναρκωτικών. Τα κράτη μέλη θα καταβάλουν προσπάθειες ώστε οι κανόνες που διέπουν τις διωκτικές πρακτικές στα κράτη μέλη να είναι συνεπείς και συνεκτικοί.

Εξάλλου, η αξιολόγηση της εφαρμογής της απόφασης πλαισίου για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, συμπεριλαμβανομένων των συνεπειών της επί της διεθνούς δικαστικής συνεργασίας στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, θα αποτελέσουν αναπόσπαστο μέρος της Στρατηγικής.

4. *Εντατικοποίηση, εντός ενωσιακού πλαισίου, της συνεργασίας στον τομέα της καταστολής, της ποινικής έρευνας και της εγκληματολογίας μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ που έχουν κοινά συμφέροντα και/ή αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα στον τομέα των ναρκωτικών*

Θα μπορούσαν να δημιουργηθούν περισσότερες δυνατότητες για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα (λόγου χάρη, εκτροπή πρόδρομων ουσιών, λαθρεμπόριο κοκαΐνης, ηρωΐνης ή καννάβεως, παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών, ζητήματα ποινικής έρευνας και εγκληματολογίας) να συνεργασθούν στα πλαίσια σχεδίων για την αναζήτηση λύσεων. Οι προσπάθειες αυτές θα καταστήσουν, κατά πάσα πιθανότητα, αποτελεσματικότερη την αστυνομική, την τελωνειακή και τη δικαστική δράση στον τομέα των ναρκωτικών. Τα σχέδια αυτά θα μπορούσαν να λάβουν, λόγου χάρη, τη μορφή κοινών ερευνών, ερευνητικών ομάδων, την οργάνωση δικτύων ανταλλαγών σε δεδομένους τομείς, σχέδια προσδιορισμού των χαρακτηριστικών των ναρκωτικών, εκπαίδευση, σεμινάρια ή διαλέξεις για συγκεκριμένα θέματα. Στον τομέα αυτό, θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν πλήρως οι ικανότητες της Ευρωπόλ, της Eurojust και της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Ακαδημίας. Οι γνώσεις και η εμπειρία που αποκτώνται μέσω κοινών σχεδίων θα πρέπει να μεταδίδονται σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, την Επιτροπή, την Ευρωπόλ και την Eurojust, εντός του κατάλληλου πλαισίου του Συμβουλίου, ούτως ώστε να μπορούν οι βέλτιστες πρακτικές να εφαρμόζονται και αλλού.

5. *Εντατικοποίηση των προσπαθειών επιβολής του νόμου με κατεύθυνση χώρες εκτός της ΕΕ, και δη χώρες και περιοχές παραγωγής δια των οποίων διέρχονται οι άξονες του λαθρεμπορίου.*

Η κατάργηση των περισσότερων συνοριακών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα κατέστησε την ΕΕ ακόμα ελκυστικότερη ως αγορά παράνομων ναρκωτικών και για την εκτροπή προδρόμων ουσιών. Μόλις βρεθούν εντός των συνόρων της Ένωσης, τα παράνομα προϊόντα μπορούν να διακινούνται κατά το μάλλον ή ήττον ελεύθερα και δίχως να επισύρουν την προσοχή των τελωνειακών ή των εθνικά προσανατολισμένων διωκτικών αρχών. Το διεθνές οργανωμένο έγκλημα δεν υπολογίζει ούτε εθνικά σύνορα ούτε εθνικές αρχές.

Επομένως, η ευρωπαϊκή συνεργασία για τον έλεγχο εμπορευμάτων υψηλού κινδύνου που εισέρχονται στην Ένωση, καθώς και η καταστολή της διακίνησης ναρκωτικών εντός της ΕΕ, θα πρέπει να ενταθούν. Προκειμένου να καταστεί η Ένωση λιγότερο ελκυστική για τις εγκληματικές οργανώσεις, είναι επιτακτική ανάγκη να βελτιώσουν οι διωκτικές και οι τελωνειακές αρχές τους ελέγχους στις αντίστοιχες επικράτειές τους. Οι εθνικοί έλεγχοι συμπληρώνουν τα μέτρα που λαμβάνονται στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Οι τελωνειακές και άλλες διωκτικές υπηρεσίες θα πρέπει να συνεργασθούν για την υλοποίηση της πολιτικής αυτής.

Σε ότι αφορά τις προσπάθειες επιβολής του νόμου εκτός της ΕΕ, είναι ζωτικής σημασίας η παρακολούθηση, η βελτίωση και - όπου υπάρχει ανάγκη - η επέκταση του δικτύου των αξιωματικών συνδέσμων των κρατών μελών της ΕΕ σε τρίτες χώρες. Λαμβανομένων δεόντως υπόψη των θεμελιωδών αρχών της ΕΕ, θα πρέπει να αναληφθεί σθεναρή δράση για την ενθάρρυνση και την επέκταση της συνεργασίας με τις διωκτικές υπηρεσίες τρίτων χωρών, μέσω της παροχής χρηματοδοτικής και υλικοτεχνικής στήριξης καθώς και της υλοποίησης περισσότερων κοινών σχεδίων όπου τα κράτη μέλη θα αξιοποιούν από κοινού τις γνώσεις και την εμπειρογνομosύνη για την αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων. Για την υλοποίηση της προτεραιότητας αυτής θα πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως τα μέσα που παρέχει η ΚΕΠΠΑ.

§5. Εγκάρσιο θέμα: διεθνής συνεργασία

- 28.** Στον τομέα της διεθνούς συνεργασίας, η Στρατηγική της ΕΕ για τα Ναρκωτικά για την περίοδο 2005-2012 θα επιδιώξει το εξής συγκεκριμένο και αναγνωρίσιμο αποτέλεσμα:

Μετρήσιμη βελτίωση για αποτελεσματικό και σαφέστερο συντονισμό μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ αυτών και της Επιτροπής για την προώθηση και την περαιτέρω ανάπτυξη μιας ισόρροπης προσέγγισης όσον αφορά το πρόβλημα των ναρκωτικών και των προδρόμων ουσιών στις επαφές με διεθνείς οργανώσεις, με διεθνή φόρουμ και με τρίτες χώρες προκειμένου να μειωθεί η παραγωγή και η προσφορά ναρκωτικών στην Ευρώπη και να παρασχεθεί βοήθεια σε τρίτες χώρες σε τομείς προτεραιότητας για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών ως αναπόσπαστο μέρος της πολιτικής και αναπτυξιακής συνεργασίας.

- 29.** Ο παγκόσμιος χαρακτήρας του προβλήματος των ναρκωτικών απαιτεί περιφερειακές, διεθνείς και πολυμερείς προσεγγίσεις. Αναγνωρίζοντας την αρχή της κοινής ευθύνης, θα πρέπει να εντατικοποιηθούν ο συντονισμός και η συνεργασία σε διμερές επίπεδο (μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών) καθώς και στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών και φόρουμ.

Απαιτείται επίσης μια συγκροτημένη προσπάθεια που θα περιλαμβάνει την επιβολή του νόμου, την εξάλειψη, τη μείωση της ζήτησης και την παροχή εναλλακτικών δυνατοτήτων προσπορισμού των προς το ζην και την ανάληψη πρωτοβουλιών εναλλακτικής ανάπτυξης με τη στήριξη των τοπικών κοινοτήτων. Τα προγράμματα τρίτων χωρών στον τομέα των ναρκωτικών δεν θα επιτύχουν εάν δεν αντιμετωπισθούν ταυτοχρόνως και τα τέσσερα στοιχεία, με την ανάληψη αυξημένης δέσμευσης από μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών.

30. Στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, έχουν προσδιορισθεί οι ακόλουθες προτεραιότητες:

1. *Συντονισμένη, αποτελεσματική και πλέον ορατή δράση της Ένωσης στους κόλπους διεθνών οργανισμών και φόρουμ για την ενίσχυση και την προώθηση μιας ισόρροπης προσέγγισης του προβλήματος των ναρκωτικών*

Η ΕΕ θα πρέπει να επιδιώξει επέκταση της πολιτικής της επιρροής στο διεθνές προσκήνιο και να επιτύχει τη μεγαλύτερη δυνατή απήχηση με τους πόρους που αφιερώνει στην καταπολέμηση της παραγωγής και του λαθρεμπορίου ναρκωτικών και στη μείωση της ζήτησής τους και των σχετικών αρνητικών συνεπειών.

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσουν τις διαβουλεύσεις τους στο πλαίσιο του Συμβουλίου προκειμένου να καθορίσουν κοινή προσέγγιση και να συντονίσουν τη δράση τους στα διεθνή φόρουμ που ασχολούνται με το πρόβλημα των ναρκωτικών. Η κοινή αυτή προσέγγιση θα πρέπει - όπως και κατά το παρελθόν - να αφορά αφενός τις προσπάθειες σε διεθνείς οργανισμούς και φόρουμ όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης (Ομάδα Πομπιντού), το UNDOC, την Ομάδα του Δουβλίνου, τον ΠΟΥ και το Κοινό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το HIV/AIDS και αφετέρου τις σχέσεις της Ένωσης με τρίτες χώρες.²

² Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις σχέσεις ΕΕ-ΗΕ, τα οποία εγκρίθηκαν το Δεκέμβριο του 2003, το Συμβούλιο δήλωσε μεταξύ άλλων ότι είναι αποφασισμένο να βελτιώσει τη συνοχή του μηνύματος της ΕΕ στα Ηνωμένα Έθνη μέσω της κατάλληλης διαχείρισης των δηλώσεών του και του καλύτερου συντονισμού όσον αφορά τη στήριξη.

2. *Ιδιαίτερες προσπάθειες σε σχέση με τις υποψήφιες χώρες³, και τις δυνητικά υποψήφιες χώρες⁴, όπως οι χώρες της Διαδικασίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης.*

Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώξει να ενθαρρύνει τις υποψήφιες χώρες και τις δυνητικά υποψήφιες χώρες να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν το κεκτημένο της ΕΕ και να συμμετάσχουν όσο το δυνατόν περισσότερο σε υφιστάμενες δομές όπως το EMCDDA, η Ευρωπόλ και η Eurojust.

3. *Υποβοήθηση τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των χωρών της ευρωπαϊκής γειτονίας, και των κυρίων χωρών παραγωγής και διαμετακόμισης των ναρκωτικών, ώστε να καταστούν αποτελεσματικότερες στη μείωση της ζήτησης καθώς και της προσφοράς ναρκωτικών, μέσω στενότερης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, καθώς και με την ενσωμάτωση ζητημάτων σχετικών με τα ναρκωτικά στο γενικό διάλογο ΚΕΠΠΑ και στη συνεργασία για την ανάπτυξη.*

Οι νέες συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών θα πρέπει να εξακολουθήσουν να περιλαμβάνουν ειδική ρήτρα σχετικά με τη συνεργασία στον έλεγχο των ναρκωτικών. Η ρήτρα αυτή θα πρέπει να είναι στα μέτρα της περιοχής ή της χώρας και θα πρέπει να βασίζεται σταθερά στις αρχές που εγκρίθηκαν κατά την 20ή έκτακτη σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (μια ισόρροπη και ολοκληρωμένη προσέγγιση που θα βασίζεται στην έννοια της συνυπευθυνότητας). Εξάλλου, η αξιολόγηση των προγραμμάτων συνεργασίας της ΕΚ και των κρατών μελών θα πρέπει να περιλαμβάνει - όποτε αυτό είναι σκόπιμο - αξιολόγηση σχεδίων ελέγχου των ναρκωτικών.

Είναι σαφές ότι καμία πολιτική δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική εάν δεν καθορίζει σαφείς προτεραιότητες. Τα σχέδια δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά και οι μηχανισμοί συνεργασίας με άλλες περιοχές, ιδίως ο μηχανισμός υψηλού επιπέδου ΕΕ/ΛΑΚ για τα ναρκωτικά, θα πρέπει να παραμείνουν ακρογωνιαίος λίθος της συνεργασίας της ΕΕ με τρίτες χώρες στον τομέα των ναρκωτικών. Οι προσπάθειες της ΕΕ θα πρέπει να βασίζονται τόσο στο ρόλο που παίζει μια συγκεκριμένη χώρα ή περιοχή στο πρόβλημα των ναρκωτικών εντός της Ένωσης όσο και στις επιπτώσεις του προβλήματος των ναρκωτικών στην αειφόρο ανάπτυξη της εν λόγω χώρας ή περιοχής.

³ Επί του παρόντος: Βουλγαρία, Ρουμανία, Τουρκία και Κροατία*

⁴ Επί του παρόντος: Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Σερβία και Μαυροβούνιο, * η Κροατία εξακολουθεί να συμμετέχει στη Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης.

Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη συνεργασία με τις χώρες των ανατολικών συνόρων της Ένωσης⁵, τα κράτη των Βαλκανίων, το Αφγανιστάν και τις γειτονικές του χώρες, τις χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής, το Μαρόκο και άλλους άξονες διακίνησης των ναρκωτικών.

Η ένταξη του προβλήματος των ναρκωτικών ως παραμέτρου στην αναπτυξιακή συνεργασία (ενθαρρύνοντας μεταξύ άλλων διαρκώς εναλλακτικές επιλογές μέσω διαβίωσης) μπορεί επίσης να συμβάλει τα μέγιστα στη μεγαλύτερη αποδοτικότητα των προσπαθειών της ΕΕ να μειώσει την προσφορά ναρκωτικών και να περιορίσει τις συνέπειες της χρήσης τους.

Επιπλέον, προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά η παραγωγή και η εμπορία ναρκωτικών, θα πρέπει να παραμείνει σημαντική η στήριξη για τη διευκόλυνση της διεθνούς αστυνομικής και τελωνειακής συνεργασίας. Στα πλαίσια αυτά, οι ρυθμίσεις περιφερειακής συνεργασίας που περιλαμβάνουν όλες τις χώρες τις οποίες διασχίζουν οι άξονες διακίνησης των ναρκωτικών καθώς και πιθανούς βασικούς εταίρους, μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση επίτευξης συνολικών λύσεων.

Η ΕΚ και τα κράτη μέλη επιδιώκουν να αντικατοπτρίσουν τις προτεραιότητες αυτές στους προϋπολογισμούς τους όσον αφορά τις εξωτερικές σχέσεις, καθώς και σε πιθανά θεματικά κονδύλια του προϋπολογισμού για τα ναρκωτικά. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή μπορούν και θα πρέπει να αξιοποιήσουν καλύτερα τις συλλογικές τους γνώσεις, την τεχνογνωσία τους και την εμπειρογνωμοσύνη όσον αφορά τις επαφές τους με τρίτες χώρες στον τομέα των ναρκωτικών.

§6. Εγκάρσιο θέμα: πληροφόρηση, έρευνα και αξιολόγηση

31. Πληροφόρηση και έρευνα

Στον τομέα της πληροφόρησης και της έρευνας, η Στρατηγική της ΕΕ για τα Ναρκωτικά για την περίοδο 2005-2012 θα έχει το εξής αναγνωρίσιμο αποτέλεσμα:

Καλύτερη κατανόηση του προβλήματος των ναρκωτικών και ανάπτυξη βέλτιστης ανταπόκρισης στο πρόβλημα αυτό μέσω σταθμίσιμης και διαρκούς βελτίωσης της γνωστικής βάσης και της γνωστικής υποδομής.

⁵ Επί του παρόντος: Ρωσική Ομοσπονδία, Λευκορωσία και Ουκρανία.

Στον τομέα της πληροφόρησης και της έρευνας προσδιορίστηκαν οι ακόλουθες προτεραιότητες:

1. Βελτίωση της γνωστικής υποδομής της ΕΕ στον τομέα των ναρκωτικών και ενοποίηση των συστημάτων πληροφόρησης και των μέσων σχετικά με τα ναρκωτικά που αναπτύχθηκαν κατά την περίοδο 2000-2004, αξιοποιώντας πλήρως το EMCDDA και την Ευρωπόλ.
2. Κάθε σχέδιο δράσης της ΕΕ θα πρέπει να περιλαμβάνει θέματα ερευνητικής προτεραιότητας που θα πρέπει να προωθηθούν στο επίπεδο της ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη την ταχύτητα των εξελίξεων του προβλήματος των ναρκωτικών. Θα πρέπει να προωθηθούν στο επίπεδο των κρατών μελών και στο επίπεδο της ΕΕ ανταλλαγές και διάδοση ευρείας κλίμακας των αποτελεσμάτων των ερευνών, των εμπειριών και των βέλτιστων πρακτικών, λαμβάνοντας υπόψη τις εργασίες συναφών διεθνών οργανισμών. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην εκπαίδευση επαγγελματιών και στη διαβούλευση με ιδιωτικούς και δημόσιους παράγοντες.

32. Αξιολόγηση

Στον τομέα της αξιολόγησης, η Στρατηγική της ΕΕ για τα Ναρκωτικά για την περίοδο 2005-2012 θα έχει το ακόλουθο αναγνωρίσιμο αποτέλεσμα:

Για να δοθούν σαφείς ενδείξεις σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διεξαγομένων δράσεων και δραστηριοτήτων στο επίπεδο της ΕΕ, η αξιολόγηση θα πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της προσέγγισης της ΕΕ όσον αφορά την πολιτική στον τομέα των ναρκωτικών.

Στον τομέα της αξιολόγησης προσδιορίζεται η ακόλουθη προτεραιότητα:

Η Επιτροπή θα είναι αρμόδια για τη συνεχή και συνολική αξιολόγηση της στρατηγικής και του σχεδίου δράσης με τη στήριξη των κρατών μελών, του EMCDDA και της Ευρωπόλ, η οποία θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με βάση τα κατάλληλα μεθοδολογικά μέσα και παραμέτρους, λαμβάνοντας υπόψη τις εργασίες του EMCDDA και της Ευρωπόλ στον τομέα αυτό.